

Valamennyien bujdosó Mikes Kelemenek vagyunk Gondolatok az autonómiáról

Február 28-án a budapesti Bartók Béla unitárius egyházközségben zsúfolásig megtelt a templom, olyan nagy volt az érdeklődés Tőkés László Királyhágó-melléki ref. püspök előadása iránt, amelynek címe: A Magyar és a Székely Nemzeti Tanács létrejötte, az autonómia kérdése és az ehhez való erdélyi viszonyulás.

Tőkés László püspök úr zengzetes szép szavakkal elmondta, hogy milyen nagy szükség van az erdélyi magyarság önkormányzatának megteremtésére. Idézte Kós Károlyék 1920-ban kiadott kiáltványát a Kiáltó szót, amelyben már akkor is úgy fogalmaztak, hogy ha az erdélyi magyarság számára nem tudjuk kivívni az autonómiát, akkor elveszünk. Ezt az azóta eltelt több mint 80 év eseményei (az erdélyi magyarság számának egyre növekvő fogyása, a világban való szétszóródása, reményvesztése) egyértelműen bizonyítják. Elég volt a szép szavakból, a nyájas ígéretekéből! Most már eljutotunk arra a pontra, amikor határozott lépéseket kell tennünk az erdélyi magyarság és székelység szülőföldjén való megtartása, gazdasági jólétének megteremtése és az élet minden területén való jobb boldogulása érdekében. Ez korparancs! Ebből minden jóérezsű magyar embernek (és köztük nekünk unitáriusoknak is) ki kell vennünk a megfelelő részünk. Ez a legkevesebb, amit távoli kis szülőhazánkért tehetünk, ha már a sors viszonyosságai miatt szülőföldünket ideiglenesen el is kellett hagynunk. Úgy érzem ugyanis, hogy mindannyiunkban él az a tudat (mondhatnám olthatatlan vágy!), hogy egyszer még visszatérhetünk szülőföldünkre, ha ott konszolidálódik a helyzet. Mert egy székely ember számára csak az otthoni égbolt alatti élet az igazi. Ami máshol van, csak pótszer, akármilyen jó is és szép is. Csak arra jó, hogy életben maradjunk és reménykedhessünk, hogy egyszer visszatérhetünk és újra érezhetjük az igazi hazai kenyér, valamint a puliszka, a csorba és a székely káposzta, a flekken és a borvizek ízét.

Addig valamennyien bujdosó Mikes Kelemenek vagyunk, akik ha nem is írunk mindig levelet édes nénénknek Zágonba, mégis alig múlik el egy olyan nap, amikor ne gondolnánk otthoni szeretteinkre, élő és már halott rokonainkra. Ezért is örültünk annak, hogy Tőkés László és az Erdélyi Polgári Szövetség zászlajára tűzte, felkarolta az autonómia kérdését, aminél időse-rőbb, sürgetőbb kérdés ma nincs. De, hogy valóban mikor valósulhat meg, erre ma még nehéz választ adni. Egy biztos! Nem lesz egy könnyű menet! Mert a tömény nacionalizmussal naponta mételyezett románság egy jelentős része nehezen tud kigyógyulni a „román nemzet-állam” kótyagos víziójából. A román politikusok ingatag hatalmi helyzetük megszilárdítása érdekében ugyanis

naponta játsszák ki a „magyar kártyát” ellenünk, és a „magyar veszély” állandó felemlgetésével akarják mindig megteremteni a „nemzeti egység”-et.

Az RMDSZ bármennyire is büszkén hirdeti, hogy mindent megtett az ott élő magyarság szülőföldjén való megtartása érdekében, azért az 1990-es rendszerváltás óta mégiscsak 200 ezer erdélyi magyar-székely testvérünk hagyta el Erdélyt. Tehát mégsem igazán érzi hazájának, ahogy sokan el akarják ezt hitetni. Az autonómia kérdésének tisztázására most van itt az utolsó lehetőség. Romániának a tervezett EU-csatlakozás előtt, más nyugat-európai országokhoz hasonlóan (ahol ezek a régi nemzetiségi problémák az autonómia jogának megadásával mára már nagyrészt lecsengtek!) végre nyilatkozni kell, hogy elismeri-e legnagyobb nemzetisége: a magyar és székely (és talán még a moldvai csángó) elidegeníthetetlen jogát a nemzeti autonómiához, mint minden európai kultúrállam, vagy nem. Ha nem, akkor nem szerezhet jogot az Európai Unióba való belépésre. Ezt akár magunk is megakadályozhatjuk, mert nem szavazzuk meg a csatlakozását. Az nem igaz, hogy az autonómia megadása veszélyezteti Románia területi egységét, hiszen senki sem gondolhatja komolyan, hogy az ország közepén lévő Székelyföld, 300 km-re a magyar határtól, kiszakadhatna az országból. Az katalán és a baszk autonómia mellett Spanyolország, a dél-tiroliak mellett Olaszország teljesen egységes állammak tekintheti magát. Az autonóma éppen arra való, hogy a történelem során évszázadokon át békességben együtt élő népek most is ugyanúgy élhessenek, mint akkor, amikor a nagypolitika nem avatkozott bele életükbe, és egyetlen nemzetiségnek se legyen kivételezett helyzete a többivel szemben, mert ez nem tisztességes. A Vajdaságban például most éppen azért folyik a harc, hogy visszaszerezzék korábbi autonómiájukat. És ezt érdekes módon nemcsak a magyarok akarják, hanem ezzel az ott élő szerbek, horvátok, szlovákok, ruszinok és románok is egyetértenek.

Tőkés püspök úr előadása azonban minden fennköltége és nagyszerűsége ellenére is sok hiányérzetet hagyott bennem, amit utána a fehér asztalnál szóvá is tettem. Számomra érthetetlen, hogy egy ilyen hosszú előkészítési idő (3 év) és e tárgyban megrendezett 6 területi konferencia után még mindig csak a kérdés általános felvetésénél tartanak. Én sokkal több konkrétumot vártam volna tőle, hogy az autonómiatörekvéseket konkrétan, hogy is akarják megvalósítani.

Dr. Zoltán Zoltán